

Mała Instytucja Płatnicza

Spis treści

Czym jest mała instytucja płatnicza?	1
Dla kogo jest MIP?	1
Czym są usługi płatnicze?	2
Przykłady Małych Instytucji Płatniczych, które świadczą poszczególne usługi	2
Ograniczenia MIP	3
Jak zostać MIP?	3
Ile czasu potrzeba, aby zostać MIP?	3
Dokumenty, które MIP musi posiadać	4
Podstawowe dokumenty wymagane przez ustawę i wytyczne KNF – do uzyskania statusu MIP	4
Dokumenty wymagane do faktycznego rozpoczęcia prowadzenia działalności	4
Dokumentacja chmurowa i procedury outsourcingowe	4
Dokumenty związane z przetwarzaniem danych	5
Umowy z użytkownikami – o czym należy pamiętać?	5
Ochrona środków użytkowników	5
AML w MIP	6
Inne obowiązki	6
Sprawozdawczość	6
Koszty nadzoru	6
MIP vs KIP	7
Kontakt	8
Nasze nagrody	9
Zaufali nam	9

Czym jest mała instytucja płatnicza?

Mała Instytucja Płatnicza (MIP) to stosunkowo nowa, ale ciesząca się dużą popularnością, forma prowadzenia działalności w sektorze usług płatniczych. MIP może działać na podobnej zasadzie, jak Krajowa Instytucja Płatnicza (KIP), ale wymogi w stosunku do MIP są **mniej rygorystyczne**, dzięki czemu więcej podmiotów może uzyskać niezbędne uprawnienia.

Od kiedy MIP oficjalnie pojawił się na rynku, do rejestru Małych Instytucji Płatniczych wpisano ponad 130 podmiotów, przy czym **ponad 25% korzystało z usług Legal Geek**.

Co ważne, MIP może oferować **niemal wszystkie usługi**, które dotychczas były zarezerwowane wyłącznie dla KIP (nie może jedynie działać jako tzw. TPP, czyli Third Party Provider, i oferować usług opartych o dostęp do rachunku).

Status Małej Instytucji Płatniczej otworzył więc **nowe możliwości** przed podmiotami rynku finansowego, zwłaszcza tymi, które działały dotychczas jako Biuro Usług Płatniczych (BUP) i nie mogły realizować większości usług płatniczych. Dzięki statusowi MIP mogą one uzyskać możliwość prowadzenia rachunków płatniczych, wydawania instrumentów czy świadczenia usług acquiringu.

Małe Instytucje Płatnicze mogą działać jako tzw. **instytucje hybrydowe**, czyli świadczyć zarówno usługi płatnicze, jak i niepłatnicze. Niejednokrotnie chęć uzyskania statusu MIP podyktowana jest chęcią rozbudowania dotychczas oferowanych usług o możliwość np. obsługi płatności. Tym samym usługi płatnicze są dodatkiem do działalności podstawowej, np. jako platforma marketplace.

Dla kogo jest MIP?

- ✓ Usługi, które umożliwiają innym przyjmowanie płatności (tzw. bramki płatnicze),
- ✓ Serwisy typu marketplace, np. internetowe platformy handlowe, platformy last mile delivery, usługi łączące dostawców z użytkownikami,
- ✓ Przedsiębiorcy pożyczkowi – daje możliwość wydawania kart kredytowych,
- ✓ Giełdy i kantory kryptowalut,
- ✓ Kantory internetowe,
- ✓ Inne usługi FinTech.

Czym są usługi płatnicze?

Są to wskazane w ustawie o usługach płatniczych czynności, takie jak m.in.:

- Prowadzenie rachunków płatniczych (np. przechowywanie środków przyjętych od użytkowników),
 - Przelewy z rachunku,
 - Przelewy z karty lub innego instrumentu,
 - Polecenia zapłaty,
 - Wydawanie instrumentów płatniczych (np. kart płatniczych, aplikacji mobilnych, czeków typu BLIK),
 - Rozliczanie instrumentów płatniczych, tzw. acquiring (np. umożliwienie przyjmowania płatności BLIK, kartą czy aplikacją),
 - Przekaz pieniężny,
- Inicjowanie transakcji płatniczych, tzw. PIS,
 - Dostęp do informacji o rachunku, tzw. AIS.

Te usługi może świadczyć MIP ✓

Tych nie ✗

Przykłady Małych Instytucji Płatniczych, które świadczą poszczególne usługi

- 1) Internetowa platforma wymiany walut oferująca swoim klientom wirtualną portmonetkę, pozwalającą na sprawne przewalutowania środków pieniężnych – **rachunek płatniczy**;
- 2) Kantor kryptowalut pozwalający swoim klientom gromadzić waluty FIAT w celu ich przewalutowania na waluty wirtualne bądź pozwalający wypłacić waluty FIAT na rachunki prowadzone przez innych dostawców – **przelewy z rachunku płatniczego**;
- 3) Firma umożliwiająca zapłatę za rachunki za np. energię elektryczną lub gaz z wykorzystaniem aplikacji – **przelewy z karty lub innego instrumentu**;
- 4) Firma obsługująca płatności cykliczne np. za karnety na siłownię – **polecenie zapłaty**;
- 5) Przedsiębiorstwo, które w ramach świadczonych usług płatniczych pozwala na otwarcie linii kredytowej w ramach dokonywanych płatności – **kredyty płatnicze**;
- 6) Spółka wydająca własne karty kredytowe bądź aplikacje pozwalające na dokonywanie transakcji płatniczych – **wydawanie instrumentów**;
- 7) Podmiot oferujący sklepom internetowym własną bramkę płatniczą bądź terminale do wykonywania transakcji za pomocą tego podmiotu – **acquiring**;
- 8) Firma, która z wykorzystaniem agenta pozwala użytkownikom zlecić przelew na rachunek bankowy członka rodziny, po wpłaceniu jego kwoty w siedzibie agenta – **przekaz pieniężny**.

Ograniczenia MIP

Mała Instytucja Płatnicza, pomimo szerokiego wachlarza usług, które może świadczyć, podlega pewnym istotnym ograniczeniom:

- 1) MIP może świadczyć usługi płatnicze **jedynie na terytorium Polski**. Co ważne, jeśli Mała Instytucja Płatnicza będzie posiadać oddziały, również muszą się one znajdować w Polsce.
- 2) **Limit środków**, które klient może przechowywać **na wszystkich rachunkach płatniczych prowadzonych dla niego przez MIP** wynosi **2000 euro**.
- 3) **Średnia miesięczna** wartość wszystkich wykonanych **transakcji płatniczych** z 12 miesięcy nie może przekroczyć **1 500 000 euro** (wliczając w to również transakcje dokonane za pośrednictwem agentów).

Jak zostać MIP?

Aby uzyskać status Małej Instytucji Płatniczej, spełnione muszą być przede wszystkim następujące warunki:

1 Forma prawna

MIP nie musi być spółką kapitałową – wpis do rejestru może uzyskać nawet jednoosobowa działalność gospodarcza.

2 Kapitał zakładowy

W zakresie kapitału zakładowego nie ma innych wymagań, niż te wynikające z Kodeksu spółek handlowych.

3 Zarząd

Istotnym wymogiem w zakresie osób zarządzających Małą Instytucją Płatniczą jest niekaralność. Nie ma natomiast konieczności posiadania określonego wykształcenia czy doświadczenia w zakresie kierowania instytucją płatniczą.

Ile czasu potrzeba, aby zostać MIP?

Maksymalny termin wpisu do rejestru MIP, od momentu złożenia kompletnego wniosku, wynosi 3 miesiące. W przypadku braków we wniosku, KNF może wezwać do ich uzupełnienia w ciągu 7 dni.

Warto jednak wziąć pod uwagę, że czas przygotowania do złożenia wniosku i rozpoczęcia działalności jako MIP może zależeć m.in. od dotychczas prowadzonej działalności, już wdrożonych procedur i posiadanych dokumentów (o samych dokumentach przeczytasz w dalszej części broszury).

Dokumenty, które MIP musi posiadać

Podstawowe dokumenty wymagane przez ustawę i wytyczne KNF – do uzyskania statusu MIP

- Program działalności na kolejne 12 miesięcy prowadzenia działalności;
- Plan finansowy na kolejne 12 miesięcy prowadzenia działalności;
- Wykaz usług płatniczych, które zamierza świadczyć – ze schematami graficznymi;
- Zasady ładu korporacyjnego;
- Zasady ochrony środków użytkowników;
- Aktualne procedury zarządzania ryzykiem, na które może być narażona;
- Procedurę reklamacyjną;
- Aktualną procedurę przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
- Aktualną ocenę ryzyka w zakresie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.

Dodatkowo, po uzyskaniu wpisu KNF kieruje do podmiotu tzw. **pismo sektorowe**. Zgodnie z nim MIP musi złożyć szereg **oświadczeń** dotyczących jego działalności i świadomości ciążących na nim obowiązków. Musi również przedstawić **dodatkowe dokumenty**, np. gwarancję bankową lub umowę na rachunek bankowy tzw. safe-guard.

Dokumenty wymagane do faktycznego rozpoczęcia prowadzenia działalności

Niezależnie od dokumentów niezbędnych do uzyskania wpisu do rejestru MIP, aby faktycznie rozpocząć działalność Mała Instytucja Płatnicza musi posiadać szereg innych dokumentów i procedur, będą to m.in.:

- 1) Procedury outsourcingowe;
- 2) Dokumentacja chmurowa;
- 3) Umowy z użytkownikami (regulaminy);
- 4) Dokumentacja RODO.

Dokumentacja chmurowa i procedury outsourcingowe

Jeżeli MIP korzysta z **usług chmurowych** na którymś z etapów świadczenia usług płatniczych – konieczne jest posiadanie odpowiedniej **dokumentacji** chmurowej, jak również zweryfikowanie umów z dostawcami rozwiązań chmurowych pod kątem wymogów KNF. W takiej sytuacji MIP musi posiadać co najmniej:

- **kwalifikację informacji** przetwarzanych z wykorzystaniem chmury;
- **analizę i ocenę ryzyka** przetwarzania danych w chmurze obliczeniowej.

Dokumenty związane z przetwarzaniem danych osobowych

Małe Instytucje Płatnicze, podobnie jak inne podmioty przetwarzające dane osobowe, muszą postępować zgodnie z przepisami **RODO**. W przypadku usług płatniczych jest to szczególnie ważne, z uwagi na **newralgiczny charakter przetwarzanych danych**. Do wymaganych przez RODO dokumentów wewnętrznych należą między innymi:

- analiza ryzyka przetwarzania danych osobowych,
- polityka ochrony danych,
- rejestr czynności przetwarzania.

MIP powinien posiadać również odpowiednią **politykę prywatności**, która pozwoli na spełnienie wynikającego z RODO obowiązku informacyjnego.

Umowy z użytkownikami - o czym należy pamiętać?

MIP musi stosować się do obowiązków, jakie ustawa o usługach płatniczych stawia dostawcom usług płatniczych w zakresie umów na świadczenie usług płatniczych. Zakres tych obowiązków jest zależny od dwóch podstawowych czynników:

- 1) Czy jest to **umowa ramowa** – czyli będąca podstawą ciągłej relacji z użytkownikiem, czy też jest to umowa na **pojedynczą transakcję płatniczą**, oraz
- 2) Czy umowa zawierana jest z **konsumentem**, czy z **przedsiębiorcą**.

W zależności od wymienionych aspektów, umowa z użytkownikami będzie wymagała zawarcia odpowiednich postanowień – w szczególności należy spełnić szereg **obowiązków informacyjnych**. MIP nie może też kształtować dowolnie odpowiedzialności za nieprawidłowe świadczenie usług płatniczych, a niejednokrotnie brak odpowiednich postanowień skutkuje poszerzeniem odpowiedzialności MIP.

Z drugiej jednak strony – ustawa o usługach płatniczych przewiduje szereg rozwiązań pozwalających co najmniej “ułatwić życie” Małej Instytucji Płatniczej (np. w zakresie czasu wykonania transakcji).

Ochrona środków użytkowników

Z racji tego, że MIP **wchodzi w posiadanie środków płatniczych** użytkowników, konieczne jest stosowanie odpowiednich **środków zmniejszających ryzyko ich utracenia**. Ochrona środków użytkowników jest podstawowym obowiązkiem MIP i trzeba mieć świadomość, że **KNF traktuje tę kwestię bardzo poważnie**.

Przed wszystkim MIP **nie powinien mieszać środków** przyjętych od użytkowników ze środkami własnymi. Rozdzielenie powinno odbywać się z wykorzystaniem dedykowanego na środki użytkowników rachunku bankowego.

Jeżeli MIP miesza środki, konieczne jest zastosowanie innego rodzaju **zabezpieczenia** – gwarancji bankowej, gwarancji ubezpieczeniowej bądź umowy ubezpieczenia na kwotę co najmniej odpowiadającą kwocie, która podlegałaby wydzieleniu zgodnie z pierwszą zasadą.

AML w MIP

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT), MIP jest instytucją obowiązaną, a więc ciąży na nim pewne obowiązki, do których należą przede wszystkim:

- posiadanie odpowiedniej **procedury AML/CFT**,
- przeprowadzenie i udokumentowanie **oceny ryzyka AML/CFT**,
- **identyfikowanie i weryfikowanie** klientów,
- ustalanie tzw. **beneficjentów rzeczywistych**,
- rejestrowanie tzw. **transakcji podejrzanych**,
- rejestrowanie tzw. **transakcji nadprogowych**,
- regularne **szkolenie pracowników** z zakresu AML/CFT oraz danych osobowych,
- **blokowanie środków** pieniężnych użytkowników na żądanie uprawnionych organów.

Inne obowiązki MIP

Sprawozdawczość

Okresowo MIP składa dwa rodzaje sprawozdań:

- Kwartalne – uproszczone sprawozdanie obejmujące informacje o liczbie przeprowadzonych transakcji i ich wartości,
- Roczne – tych sprawozdań jest nieco więcej, obejmują one np. informacje o wykrytych oszustwach, ocena systemu zarządzania ryzykiem czy sprawozdanie do Rzecznika Finansowego dot. reklamacji.

Co ważne – obowiązek złożenia sprawozdania dotyczy także tych MIPów, które w danym okresie nie świadczyły usług płatniczych!

Koszty nadzoru

MIP w ramach swojej działalności ma również obowiązek opłacania kosztów nadzoru, jaki sprawuje KNF nad małymi instytucjami płatniczymi. Kwota ta uzależniona jest od wartości wykonanych transakcji płatniczych w danym roku oraz od stawki ogłaszanej przez Przewodniczącego KNF. Maksymalna stawka to 0,025% całkowitej wartości kwoty wykonanych przez MIP transakcji. Łatwo policzyć, że maksymalna kwota odprowadzana za każdy 1000 zł transakcji to 25 groszy.

MIP vs KIP

MIP dla naszych klientów często jest sposobem na w pewnym sensie “przetestowanie” działalności płatniczej. Pozwala rozpocząć działanie w mniejszej skali, a w przypadku rozwoju biznesu dalej przygotować się do złożenia wniosku o KIP.

Oczywista jest różnica w skali działalności (dla MIP limit średniej wartości transakcji z ostatnich 12 miesięcy). Dodatkowo KIP może świadczyć usługi oparte o dostęp do rachunku – zyskujące popularność np. w sektorze pożyczkowym czy podczas procesów identyfikacji i weryfikacji AML – chodzi o usługę dostępu do informacji o rachunku (AIS) oraz usługę inicjowania płatności (PIS).

W przypadku KIP odpadają jeszcze dwie istotne bariery, postrzegane przez uczestników rynku jako najistotniejsze – KIP może prowadzić działalność transgraniczną – samodzielnie, może też przyjmować na rachunku dowolne kwoty, bez ograniczenia 2000 Euro dla użytkownika w jednym momencie.

Niewątpliwie jednak uzyskanie licencji KIP jest długim i żmudnym procesem, który wymaga odpowiedniego przygotowania ze strony klienta.

	MIP	KIP
Limit środków przechowywanych na rachunkach użytkownika	2000 EUR	Brak
Limit zrealizowanych transakcji	1 500 000 EUR/mc	Brak
Obszar działania	PL	EU
Dostęp do informacji o rachunkach prowadzonych przez innego dostawcę (AIS)	NIE	TAK
Inicjowanie transakcji z rachunku prowadzonego przez innego dostawcę (PIS)	NIE	TAK
Forma prawna	Jednoosobowa działalność gospodarcza lub spółka handlowa (np. spółka komandytowa, spółka z o.o., spółka akcyjna, prosta spółka akcyjna)	Tylko spółka z o.o., lub spółka akcyjna, prosta spółka akcyjna
Minimalny kapitał zakładowy	NIE 	Od 20 000 do 125 000 EUR – w zależności od zakresu świadczonych usług

Wymagane dokumenty	- Uproszczona procedura i obowiązki formalne - Tylko podstawowe dokumenty składane w KNF - Konieczność przedstawienia dodatkowych oświadczeń po uzyskaniu wpisu – pismo sektorowe oraz planu finansowego na kolejne 12 miesięcy działalności	- Rozbudowana dokumentacja – m.in. bardzo rozbudowany system zarządzania ryzykiem, procedury zachowania ciągłości działania, procedury obsługi incydentów, oszustw - Obszerny pakiet dokumentów musi zostać złożony z wnioskiem
Wymogi dotyczące osób zarządzających	Wyłącznie niekaralność	Niekaralność. Wykształcenie i doświadczenie pozwalające na zarządzanie KIP oraz konieczność złożenia licznych oświadczeń w KNF (m.in. w zakresie zobowiązań finansowych czy powiązań)
Czas od złożenia kompletnego wniosku do rozpoczęcia działalności	Formalnie do 3 miesięcy	Formalnie do 3 miesięcy – w praktyce postępowania przed KNF trwają około 1-2 lata
Czas na przygotowanie dokumentów i ich wdrożenie przy pomocy Legal Geek	Nawet 3 tygodnie	Co najmniej 3 miesiące

Kontakt

Jeżeli jesteś zainteresowany naszą ofertą lub masz pytania dotyczące szczegółów, zapraszamy do kontaktu mailowego bądź telefonicznego:

Tomasz Klecor

✉ tomasz@legalgeek.pl

☎ +48 797 711 924

Kancelaria

✉ info@legalgeek.pl

☎ +48 884 911 924

Nasze nagrody

2017

Lider IT
w kategorii
E-Commerce
Innovation

2017

Ekomersy - II miejsce
w kategorii Produkt,
usługa wspierająca
ekspansję
międzynarodową

2018

**nominacja do
Pomorskich Szstormów**
w kategorii
Młoda Firma Roku

2019

**Liderzy IT
nominacja**
w kategorii
E-commerce
Innovation

2019

**Rising Stars
- Prawnicy
liderzy jutra
nominacja**
dla Tomasza
Klecor

2019

Zofia Babicka-Klecor
finalistką XI edycji
konkursu Sukces
Pisany Szminką
Bizneswoman Roku

Zaufali nam między innymi

